

VERGİ ÖDEVİ I

Konu Başlığı: Vergi Ödevi Kavramı

Kavramlar: Vergi Alacaklısı, Vergi Yükümlüsü, Vergi Ehliyeti ve Temsil, Vergi Sorumlusu

Kavramlara İlişkin Açıklamalar:

Vergi Alacaklısı, vergi dairesi olup, mükellefi tespit eden, vergi tarh eden, tahakkuk ettiren ve tahsil eden idaredir.

“Mükellef, vergi kanunlarına göre kendisine vergi borcu terettübeden gerçek veya tüzel kişidir.” (VUK madde 8/1)

“Mükellefiyet ve vergi sorumluluğu için kanuni ehliyet şart değildir.” (VUK madde 9/1) Vergi mükellefi olabilmek için hak ehliyeti yeterlidir. *“Vergiyi doğuran olayın kanunlarla yasak edilmiş bulunması mükellefiyeti ve vergi sorumluluğunu kaldırmaz.”* (VUK madde 9/2)

“Vergi sorumlusu, verginin ödenmesi bakımından, alacaklı vergi dairesine karşı muhatap olan kişidir.” (VUK madde 8/2)

“Vergi kanunlarıyla kabul edilen haller müstesna olmak üzere, mükellefiyete veya vergi sorumluluğuna mütaallik özel mukaveleler vergi dairelerini bağlamaz.” (VUK madde 8/3)

Konuya İlişkin Mevzuat: Vergi Usul Kanunu

VERGİ ÖDEVİ II

Konu Başlığı: Sorumlunun Yetkileri, Vergi Sorumluları

Kavramlar: Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu, Vergi Kesenlerin Sorumluluğu, Mirasçılarn Sorumluluğu, Diğer Sorumluluk Çeşitleri, Vergi Hukukunda Teselsül

Kavramlara İlişkin Açıklamalar: Vergi mevzuatımızda sorumlunun yetkilerine ilişkin açık bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak VUK madde 8/3' e göre, *“Bu kanunun müteakip*

maddelerinde geçen "mükellef" tabiri vergi sorumlularına da şâmindir." Böylece vergi sorumlusu asıl mükellefin tüm yetkilerini kullanabilir.

Müşterek Sorumluluklar:

- Kanuni Temsilcilerin Sorumluluğu: *"Tüzel kişilerle küçüklerin ve kısıtlıların, vakıflar ve cemaatlar gibi tüzel kişiliği olmayan teşekküllerin mükellef veya vergi sorumlusu olmaları halinde bunlara düşen ödevler kanuni temsilcileri, tüzel kişiliği olmayan teşekkülleri idare edenler ve varsa bunların temsilcileri tarafından yerine getirilir. Yukarıda yazılı olanların bu ödevleri yerine getirmemeleri yüzünden mükelleflerin veya vergi sorumlularının varlığından tamamen veya kısmen alınamayan vergi ve buna bağlı alacaklar, kanunî ödevleri yerine getirmeyenlerin varlıklarından alınır. Bu hüküm Türkiye'de bulunmayan mükelleflerin Türkiye'deki temsilcileri hakkında da uygulanır.*

Temsilciler veya teşekkülü idare edenler bu suretle ödedikleri vergiler için asıl mükelleflere rücu edebilirler.

Tüzel kişilerin tasfiye haline girmiş veya tasfiye edilmiş olmaları, kanuni temsilcilerin tasfiyeye giriş tarihinden önceki zamanlara ait sorumluluklarını da kaldırmaz." (VUK madde 10)

Tüzel kişilerde kanuni temsilci, ödediği ceza, faiz ve zamlar bakımından tüzel kişiye rücu edebilir.

Gerçek kişilerde kanunu temsilci, ödediği ceza, faiz ve zamlar bakımından gerçek kişiye rücu edemez.

- Vergi Kesenlerin Sorumluluğu: *"Yaptıkları veya yapacakları ödemelerden vergi kesmeye mecbur olanlar, verginin tam olarak kesilip ödenmesinden ve bununla ilgili diğer ödevleri yerine getirmekten sorumludurlar." (VUK madde 11/1)* Vergi aslı bakımından vergi sorumlusunca ödenen vergi mükellefe rücu edilebilir. Ceza, faiz ve zamlar bakımından mükellefe rücu edilemez.
- Mirasçılarının Sorumluluğu: *"Ölüm halinde mükelleflerin ödevleri, (3 ay içinde) mirası reddetmemiş kanuni ve mansup mirasçılara geçer. Ancak, mirasçılardan her biri ölünün vergi borçlarından miras hisseleri nispetinde sorumlu olurlar." (VUK madde 12)*

Müteselsil Sorumluluklar:

- Tasfiye Memurlarının Sorumluluğu,
- Yeminli Mali Müşavirlerin Sorumluluğu,
- Emlak Vergisinde Devralanların Sorumluluğu vb.

Vergi Hukukunda Teselsül: Birden fazla yükümlünün aynı verginin tamamının borçlusu olması halidir. Diğer taraftan vergi cezasında da teselsül olabilir.

- Yükümlüler Arasında Teselsül
- Yükümlüler ile Sorumlular Arasında Teselsül
- Sorumlular Arasında Teselsül

Konuya İlişkin Mevzuat: Vergi Usul Kanunu